JAGARLAMUDI KUPPUSWAMY CHOUDARY COLLEGE

GUNTUR - 522 006

(AUTONOMOUS)

DEPARTMENT OF SANSKRIT

II B.A., B.Com. & B.Sc. - III SEMESTER SYLLABUS 2016-17 ONWARDS

PAPER CODE : SANL 33

I. प्राचीनरूपकविभागः

1) दूतवाक्यम् – भासमहाकविः

II. आधुनिकरूपकविभागः

1) अशनिनिरासम् – श्री विश्वनाथ सत्यनारायणः

III. उपनिषद्विभागः

1) उपनिषदादेशः (शिष्यानुशासनम्)

IV. अलङ्कारविभागः

1) उपमा 2) अनन्वयः 3) दीपकम्

4) अर्थान्तर न्यासः 5) अप्रस्तुतप्रशंसा

V. महाकविशास्त्रकारविभागः

1) पाणिनिः 2) कौटिल्यः 3) भरतमुनिः

4) माघः 5) भवभूतिः

VI. व्याकरणविभागः – शब्दाः

1) वाच् 2) मरुत् 3) भगवत्

4) राजन् 5) विद्वस् 6) मनस्

7) अस्मद् 8) युष्मद्

सूचना : श्लोकपूरणश्लोकाः, निबन्धप्रश्नाः, सन्दर्भवाक्यानि, एकवाक्यसमाधानप्रश्नाः प्रश्नावल्यां दत्ता एव प्रष्टव्याः।

Note : Translation & Recitation, Essay Questions, Annotations, Very Short Questions also to be given in the Question Bank only.

JAGARLAMUDI KUPPUSWAMY CHOUDARY COLLEGE

GUNTUR - 522 006
(AUTONOMOUS)
DEPARTMENT OF SANSKRIT
II B.A., B.Com. & B.Sc. - III SEMESTER
QUESTION PAPER PATTERN - प्रश्नपत्रप्रणाली
2016-2017 ONWARDS PAPER CODE : SANL 33

Time : 3 Hours **Max. Marks : 75**

सूचना : द्वितीय, तृतीय प्रश्नौ संस्कृतभाषायामेव समाधेयौ।

Note : 2 & 3 questions should be answered in Sanskrit only.

प्रथमो भागः (25 Marks)

1. **कण्ठस्थ श्लोकाः भावाः** **2x5=10**
   दूतवाक्यात् **चत्वारः**देयाः। **द्वौ** समाधेयौ।

2. **शब्दाः** - **चत्वारः** देयाः। **द्वौ** समाधेयौ। **2x5=10**

3. **एकवाक्यसमाधानप्रश्नाः**
   अष्टौ प्रश्नाः देयाः। **पञ्च** समाधेयाः। **5x1=5**
   (प्रतिविभागात् **एकः** एव प्रश्नः देयः)

द्वितीयो भागः (50 Marks)

4. **निबन्धप्रश्नाः** - **त्रयः** देयाः। **द्वौ** समाधेयौ। **2x10=20**
   (दूतवाक्यात् **एकः**, अशनिनिरासात् **एकः** शिष्यानुशासनात् **एकः** देयः)

5. **सन्दर्भवाक्यानि** - **षट्** वाक्यानि देयानि। **चत्वारि** समाधेयानि। **4x3=12**
   (दूतवाक्यात् **त्रीणि**, अशनिनिरासात् **द्वे**, शिष्यानुशासनात् **एकम्)**

6. **अलङ्काराः** - **त्रयः** देयाः। **द्वौ** समाधेयौ। **2x5=10**

7. **महाकविशास्त्रकारविभागः** - **त्रयः** देयाः। **द्वौ** समाधेयौ। **2x4=8**

सूचना : श्लोकपूरणश्लोकाः, निबन्धप्रश्नाः, सन्दर्भवाक्यानि, एकवाक्यसमाधानप्रश्नाः प्रश्नावल्यां दत्ता एव प्रष्टव्याः।

Note : Translation & Recitation, Essay Questions, Annotations, Very Short Questions also to be given in the Question Bank only.

JAGARLAMUDI KUPPUSWAMY CHOUDARY COLLEGE

GUNTUR - 522 006

(AUTONOMOUS)

DEPARTMENT OF SANSKRIT

II B.A., B.Com. & B.Sc. - III SEMESTER

MODEL QUESTION PAPER

Drama, Upanishad, Grammar, Recitations & Translation

2016-2017 ONWARDS PAPER CODE : SANL 33

Time : 3 Hours **Max. Marks : 75**

सूचना : द्वितीय, तृतीय प्रश्नौ संस्कृतभाषायामेव समाधेयौ।

Note : 2 & 3 questions should be answered in Sanskrit only.

प्रथमो भागः (25 Marks)

I. द्वौ श्लोकौ पूरयित्वा भावं लिखत। **2x5=10**

1. पादः – – – – – – – – – – ताम्रनखेन खे।
2. दुष्टवादी – – – – – – – – – करिष्यति।
3. कर्तव्यो – – – – – – – – – लोकयोरुभयोरपि।
4. मम पुत्रापराधात् – – – – – – पतितं शिरः।

II. द्वयोः सम्पूर्णतया शब्द रूपाणि लिखत। **2x5=10**

1. वाच् 2. राजन्
3. मनस् 4. युष्मद्

III. पञ्चानां एकवाक्यसमाधानानि लिखत। **5x1=5**

1. काव्येषु रम्यं किम्?
2. अशनिनिरासस्य रचयिता कः ?
3. कर्मकाण्डस्य नामान्तरं किम् ?
4. संस्कृतव्याकरणकर्ता कः?
5. चाणक्यनाम्ना कः प्रथितः?
6. उद्भटप्रभृतयः व्याख्याकाराः कस्य नाट्यशास्त्रस्य व्याख्यानं चक्रुः ?
7. माघस्य पिता कः ?
8. महावीरचरिते कति अङ्काः विद्यन्ते?

द्वितीयो भागः (50 Marks)

IV. <u>द्वयोः</u> समाधानं लिखत। **2x10=20**

1. दूतवाक्ये वासुदेवस्य पात्रचित्रणं विमृशत।
2. अर्जुनविहितम् अशनिनिरासम् उपवर्णयत।
3. गुरुः शिष्यान् किम् अनुशास्ति ?

V. <u>चतुर्णां</u> ससन्दर्भं भावं लिखत। **4x3=12**

1. नक्षत्रमध्य इव पर्वगतः शशाङ्कः।
2. राहुवक्त्रान्तरगता चन्द्रलेखेव शोभते।
3. दिष्ट्या भवान् कार्यकाले प्राप्तः।
4. भिक्षुर्दृश्यते वेषेण। महाराजोऽवगम्यते अनुभावेन।
5. त्वत्तोऽन्यः को वा मे प्रियतमः।
6. सत्यं वद । धर्मं चर।

VI. लक्ष्यलक्षणपूर्वकं <u>द्वौ</u> अलङ्कारौ लिखत। **2x5=10**

1. उपमा 2. दीपकम् 3. अप्रस्तुतप्रशंसा

VII. <u>द्वयोः</u> लघुटिप्पणीं लिखत। **2x4=8**

1. पाणिनिः 2. भरतमुनिः 3. भवभूतिः

* * *

JAGARLAMUDI KUPPUSWAMY CHOUDARY COLLEGE
(AUTONOMOUS) GUNTUR - 522 006
DEPARTMENT OF SANSKRIT
2016-2017 ONWARDS - III SEMESTER - PAPER CODE : SANL 33
QUESTION BANK - प्रश्नावलिः

कण्ठस्थश्लोकाः

दूतवाक्यम्

1. पादः पायादुपेन्द्रस्य सर्वलोकोत्सवः स वः।
   व्याविद्धो नमुचिर्येन तनुताम्रनखेन खे॥
2. दुःशासनपरामृष्टा सम्भ्रमोत्फुल्ललोचना।
   राहुवक्त्रान्तरगता चन्द्रलेखेव शोभते॥
3. दुष्टवादी गुणद्वेषी शठः स्वजननिर्दयः।
   सुयोधनो हि मां दृष्ट्वा नैव कार्यं करिष्यति॥
4. उत्साहेन मतिं कृत्वाथासीनोऽस्मि समाहितः।
   केशवस्य प्रभावेण चलितोऽस्म्यासनादहम्॥
5. अनुभूतं महद् दुःखं सम्पूर्णः समयः स च।
   अस्माकमपि धर्म्यं यद् दायाद्यं तद् विभज्यताम्।
6. कर्तव्यो भ्रातृषु स्नेहो विस्मर्तव्या गुणेतराः।
   सम्बन्धो बन्धुभिः श्रेयान् लोकयोरुभयोरपि॥
7. दातुमर्हसि मद्वाक्याद् राज्यार्धं धृतराष्ट्रज।
   अन्यथा सागरान्तां गां हरिष्यन्ति हि पाण्डवाः॥
8. महीभारापनयनं कर्तुं जातस्य भूतले।
   अस्मिन्नेव गते देव ननु स्याद् विफलः श्रमः॥
9. मम पुत्रापराधात् तु शार्ङ्गपाणे तवाधुना।
   एतन्मे त्रिदशाध्यक्ष पादयोः पतितं शिरः॥
10. इमां सागरपर्यन्तां हिमवद्विन्ध्यकुण्डलाम्।
    महीमेकातपत्राङ्कां राजसिंहः प्रशास्तु नः॥

निबन्धप्रश्नाः

1. दूतवाक्यम्

1. दूतवाक्ये वासुदेवस्य पात्रचित्रणं विमृशत।
2. दूतवाक्ये भासमहाकविः वासुदेवं कथं वर्णितवान्?
3. वासुदेवस्य वाक्चातुर्यं प्रतिपादयत।
4. दूतवाक्यमितिरूपके वर्णितं सुयोधनस्य व्यक्तित्वं निरुपयत।
5. दूतवाक्ये दुर्योधनस्य पात्रचित्रणं विमृशत।
6. भासमहाकविः दुर्योधनं कथं वर्णितवान्?
7. महाकवेः भासस्य नाटकरचनाकौशलं निरुपयत।
8. महाकवेः भासस्य रूपककलाप्रावीण्यं लिखत।

2. अशनिनिरासम्

1. "द्वाविंशतिवायुविभेदज्ञानवता एव शक्यम्" किमिति विशदयत।
2. अर्जुनविहितम् अशनिनिरासम् उपवर्णयत।
3. अशनिनिरासम् इति पाठस्य सारांशं लिखत।

3. शिष्यानुशासनम्

1. शिक्षावल्या: एकादशानुवाकस्य प्रयोजनं लिखत।
2. गुरु: शिष्यान् किम् अनुशास्ति ?
3. शिष्यानुशासनम् इति पाठ्यांशस्य उपादेयतां उपवर्णयत।

सन्दर्भवाक्यानि

1. दूतवाक्यम्

1. नक्षत्रमध्य इव पर्वगत: शशाङ्क:।
2. मनुष्याणामस्त्येव सम्भ्रम:।
3. क्षितिरखिलापि भवेन्ममासपत्ना।
4. राहुवक्त्रान्तरगता चन्द्रलेखेव शोभते।
5. को नाम लोके स्वयमात्मदोषं उद्घाटयेत्।
6. सम्बन्धो बन्धुभि: श्रेयान् लोकयोरुभयोरपि।
7. दिष्ट्या भवान् कार्यकाले प्राप्त:।

2. अशनिनिरासम्

1. नेयं भीति: स्पर्धेऽयम्।
2. भिक्षुर्दृश्यते वेषेण। महाराजोऽवगम्यते अनुभावेन।
3. प्रकृतिपरिशीलनगृहमित्युत्सुको भवामि।
4. पुनर्विद्युद्वध एव मृत्यु:।
5. त्वत्तोऽन्य: को वा मे प्रियतम:।
6. सृष्ट्यभिमुखानि भूतानि स्वैरेव पुरुषत्वेन, स्त्रीत्वेन विभक्तानि।
7. निग्रहवेलासाधवो दुर्जना:।
8. जयति स शुकतात: स्फीतवेदार्थभत:।

3. शिष्यानुशासनम्

1. सत्यं वद। धर्मं चर।
2. मातृदेवो भव।
3. स्वाध्याय प्रवचनाभ्यां न प्रमदितव्यम्।
4. स्वाध्यायान्माप्रमद:।
5. यान्यस्माकं सुचरितानि। तानि त्वयोपास्यानि।
6. एष आदेश:। एष उपदेश:। एतदनुशासनम्।

एकवाक्यसमाधानप्रश्नाः

1. प्रथमो भागः

1. दूतवाक्यस्य रचयिता कः ?
2. काव्येषु रम्यम् किम् ?
3. दूतवाक्यकथा कस्मात् इतिहासात् स्वीकृता ?
4. पाण्डवदूतत्वेन कुरुसभां कः आगतः ?
5. श्रीकृष्णस्य चक्रायुधस्य नाम किम् ?
6. दुर्योधनस्य पिता कः ?

2. द्वितीयो भागः

1. अशनिनिरासस्य रचयिता कः ?
2. शरालक्ष्यः कः ?
3. कृष्णद्वैपायनः कः ?
4. पुष्पबाणः कः ?
5. बह्मपारायणम् नाम *किम्* ?
6. श्री विश्वनाथसत्यनारायणः कस्मिन् ग्रामे जातः ?

3. तृतीयो भागः

1. धर्म मूलं किम् ?
2. प्रधानाः उपनिषदः कति सन्ति ?
3. शिष्यानुशासनम् कस्याम् उपनिषदि प्रोक्तम् ?
4. कस्य काण्डस्य उपनिषत्काण्ड इति लोकव्यवहारः ?
5. कर्मकाण्डस्य नामान्तरम् किम् ?
6. सत्यज्ञानानन्दस्वरूपः कः ?

4. चतुर्थो भागः

1. संस्कृतव्याकरणकर्ता कः ?
2. अष्टाध्यायी ग्रन्थः कतिभिः अध्यायैः विभक्तः ?
3. अष्टाध्यायी ग्रन्थे कति सूत्राणि सन्ति ?
4. कस्मिन् समये संस्कृतं व्यवहारभाषा आसीत् ?
5. प्राचीनाः आचार्याः पाणिनिं किमिति प्रकीर्तयामासुः ?
6. अष्टाध्यायी ग्रन्थे प्रत्यध्याये कति पादाः सन्ति ?

5. पञ्चमो भागः

1. चाणक्यनाम्ना कः प्रथितः ?
2. विश्वसाहित्ये अतीव प्रसिद्धम् किम् ?
3. कौटिल्यः कं महाराजरूपेण अभ्यसिञ्चत् ?
4. युनानीराजा कः ?
5. चाणक्यनीतौ कति अध्यायाः सन्ति ?
6. नन्दवंशराजभक्तः कः ?

6. षष्ठो भागः

1. उद्भट प्रभृतयः व्याख्याकाराः कस्य नाट्यशास्त्रस्य व्याख्यानं चक्रुः ?
2. नाट्यशास्त्रम् कस्य आदिमः ग्रन्थराजः ?
3. भरतस्य नाट्यशास्त्रे कति अध्यायाः सन्ति ?
4. नाट्यशास्त्रस्य मुख्यं प्रयोजनम् किम् ?
5. प्रतापरुद्रयशोभूषणम् केन विरचितम् ?
6. काव्यप्रकाशकर्ता कः ?

7. सप्तमो भागः

1. माघस्य पिता कः ?
2. माघस्य पितामहः कः ?
3. माघस्य जन्म कस्मिन् नगरे अभवत् ?
4. शिशुपालवधप्रणेता कः ?
5. माघकाव्ये वर्णनशैली कीदृशी ?
6. माघः कतम शताब्दीयः ?

8. अष्टमो भागः

1. महावीरचरिते कति अङ्काः सन्ति ?
2. मालतीमाधवे कति अङ्काः सन्ति ?
3. उत्तररामचरिते कति अङ्काः सन्ति ?
4. उत्तरे रामचरिते कः विशिष्यते ?
5. भवभूतेः पितरौ कौ ?
6. भवभूतेः गुरुः कः ?

* * *